

REGIONALE FORSKNINGSFOND
AGDER

Årsrapport 2016

Innhold

1. Bakgrunn	3
1.1 Mål og prioriteringer	3
Bestillingsbrevets føringer	5
1.2 Regionale utfordringer	6
1.3 Strategiske prioriteringer.....	8
Bedriftsprosjekter	8
Kvalifiseringsstøtte	8
Brukermedvirkning	8
Kompetansemegler for offentlig sektor	8
2. Aktiviteter i perioden.....	9
2.1 Styre og styrets arbeid	9
2.2 Informasjonsaktiviteter/profilering	10
2.3 Tiltak for å nå spesielle målgrupper.....	11
2.4 Utlysninger og respons på dem	11
Regionale bedriftsprosjekter	11
Kvalifiseringsstøtte	11
Oppsummert oversikt over tildelinger i 2015.....	11
3. Økonomi	12
3.1 Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	12
3.2 Administrasjonskostnader.....	12
3.3 Resultatregnskap og balanse	12
3.4 Søknader og tildelinger i 2016	14
3.5 Tildelingsprofil i perioden 2010-2016.....	18
4. Resultatrapportering.....	19
4.1 Prosjekt- og rapporttyper	19
4.2 Resultatindikatorer	20
Måloppnåelse	20
Formidling og publisering	21
Innovasjoner	22
Samarbeid	23
5. Oppnår vi målene?	24

1. Bakgrunn

1.1 Mål og prioriteringer

Fondets arbeid i 2016 har hatt sin basis i Agders strategi for forskning, utvikling og innovasjon 2015-2030. Strategiens hovedmål er at Agder skal ligge i front når det gjelder å utvikle og implementere forskningsbasert innovasjon i offentlig sektor og i privat næringsliv. Hensikten er å bidra til en økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig utvikling i regionen. Realisering av strategien er konkretisert i fire faser med 5 trinn i hver fase. Fasene der RFF Agder har en oppgave er merket med grønt.

FoUol fra bredde til toppsatsninger				
Fase 1: Fra behov og idé til igangsetting				
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Trinn 4	Trinn 5
Virksomhet/bedrift/bruker ser et behov og/eller får en idé/løsning	Søker råd og bistand fra virkemiddel- apparatet RFF bistår med veiledning og prosjektverksted i samarbeid med forskningsrådets regionale representant	Etablerer dialog med aktuelle samarbeidspartnere (nasjonale og internasjonale)	Enighet om videre samarbeid, ansvar og roller	Det søkes prosjektmidler Hvis RFF mottar søknadene, vurderes de og det utarbeides innstilling for behandling i RFFs styre
Fase 2: Gjennomføring og vurdering				
Trinn 6	Trinn 7	Trinn 8	Trinn 9	Trinn 10
Prosjektmidler innvilges For RFF Agder er det styret som gjør den endelige bevilgning	Prosjektet gjennomføres	Prosjektfase 1 avsluttes For RFF-prosjekter skal rapportering godkjennes	Vurdere videreføring	Forankrer beslutning om å satse videre
Fase 3: Videreutvikling og oppskalering vurderes				
Trinn 11	Trinn 12	Trinn 13	Trinn 14	Trinn 15
Videreutvikling og oppskalering av aktiviteten er avklart	Søker råd fra virkemiddel- apparatet Prosjektverksted og veiledning - hovedprosjekter	Forsterker evt. med nye nasjonale og/eller internasjonale partnere	Søker midler til hovedprosjekt Prosjekt- verksted og veiledning	Se trinn 6-9
Fase 4: Regionale toppsatsninger				
Trinn 16	Trinn 17	Trinn 18	Trinn 19	Trinn 20
Fra prosjekt til pilotering/utrulling implementering/ drift	Finansieringsplan, finansiering og/eller dialog med investorer	Testfase med evaluering	Utrulling av ny praksis/løsning	Implementert i ordinært drift som ny kunnskap/tjenester/ rutiner/produkter

For at dette skal fungere i praksis er det nødvendig med et nært *samarbeid mellom regionale virkemiddelaktører og Forskningsrådet gjennom Forskningsrådets regionale representant*.

Strategien konkretiserer *strategiske grep* for å

- 1) styrke FoUol i bredden
- 2) realisere regionale toppsatsinger og
- 3) formidle, dele og spre FoUol-aktivitet.

RFF Agder har i sin virksomhet i 2016 fokusert på å bidra til realisering av de strategiske grepene

- 1) Styrke FoUol i bredden
 - a. Mobilisering av kommunene i regionen: kompetansemegler for offentlig sektor og sekretariatsleder har jobbet tett sammen med KS Agder for å mobilisere kommunene til forskningsbasert innovasjon i offentlig sektor. Det har vært avholdt informasjonsmøter, gjennomført workshops og veiledningsmøter i forbindelse med søknadsprosesser. Dette har medført noe økning i antall søkere, men vi ser at det her gjenstår mye arbeid for å nå målet om økt forskningsbasert innovasjon i kommunesektoren. Arbeidet vil således fortsette de nærmeste årene, og RFF Agder vil også søke samarbeid med det nye programmet FORKOMMUNE som Forskningsrådet lanserer i 2017.
 - b. Mobilisering av bedrifter i regionene: i samarbeid med Forskningsrådets regionale representant har sekretariatsleder fokusert på informasjonsmøter, prosjektverksted og gjennomført en rekke veiledningsmøter med søkere og potensielle søkere. Det har vært en nedgang i antallet søkere til kvalifiseringsstøtte for bedrifter og flere av søknadene har blitt avvist eller avslått. Også på dette området vil arbeidet fortsette for å styrke forskningsbasert innovasjon i bedriftene. I tillegg har sekretariatsleder fokusert på å tydeliggjøre arbeidsdeling og synergier mellom Forskningsrådets nye program FORREGION (etterfølgeren av VRI) og RFF Agder. Det er lagt vekt på at virkemidlene skal komplettere hverandre slik at det etableres en «verdikjede» av virkemidler for forskningsbasert innovasjon i næringslivet.
- 2) For å realisere toppsatsinger har fondet:
 - a. Bidratt til å styrke effekten av regionale virkemidler gjennom å arbeide for styrket samarbeid og avklaring av roller, ansvar og forventninger. Det er gjennomført flere møter med ulike aktører i Agders system for forskning, utvikling og innovasjon. Det har blitt etablert et godt samarbeid spesielt med forskningsrådets regionale representant, men også andre virkemiddelaktører som Innovasjon Norge og de regionale næringshagene og innovasjonsselskaper. Det er også etablert en god dialog med ulike FoU-aktører som Universitetet i Agder, Havforskningsinstituttet og Agderforskning.
 - b. RFF Agder har invitert sentrale aktører fra både FoU-institusjonene og næringsklyngene for å gi innspill til fondets handlingsplan for å sikre at denne er i tråd med aktørenes satsingsområder. Forankringen i fylkesplanene sikres

gjennom de to fylkeskommunenes bestillingsbrev og tett dialog med de to fylkeskommunene. Dette arbeidet vil videreføres.

- c. Sekretariatsleder har deltatt på møter på en rekke regionale arenaer og således bidratt til videreutvikling av disse arenaene gjennom gjensidig kunnskaps- og erfaringsutveksling. Dette arbeidet er svært viktig for å bidra til å styrke og videreutvikle samarbeidet mellom aktørene i det regionale partnerskapet, og for å sikre at RFF Agder har tilstrekkelig informasjon til å bidra til realisering av regionens toppsatsinger.

3) Formidling, deling og spredning av FoUol-aktiviteter

- a. Det er fokusert på å dele og formidle resultater fra prosjektene som fondet finansierer. På grunn av begrenset kapasitet og ressurser har arbeidet med formidling ikke vært optimalt i 2016, og her har fondet et betydelig forbedringspotensial. Dette gjelder både å utvikle et bedre samarbeid med forskning.no og aktivitet på sosiale og tradisjonelle medier. Sekretariatsleder har imidlertid holdt en rekke foredrag der formidling av fondets aktiviteter har vært sentralt.

RFF Agders styre mener at fondet bidrar til å utvikle regionen i den retningen som FoUol-strategien angir, noe som både bekreftes av de aktiviteter som er gjennomført og resultatrapporteringen i kapittel 4.

Bestillingsbrevets føringer

I sitt bestillingsbrev ber fylkestingene RFF Agders styre om å legge spesielt vekt på forskningsbasert innovasjon som styrker

- FoUol-samarbeid på tvers av fagmiljøer, næringer og sektorer
- eksisterende næringer og bidrar til utvikling av nye næringer
- digitalisering og innfasing/implementering av digitale løsninger
- samarbeid mellom FoU-miljøer, bedrifter og offentlige virksomheter regionalt, nasjonalt og internasjonalt
- Agders kvalifiseringsmuligheter til å lede eller delta i prosjekter som får støtte fra nasjonale og internasjonale programmer, f.eks. i Forskningsrådet og Horizon 2020

I bestillingsbrevet blir det også fremhevet at:

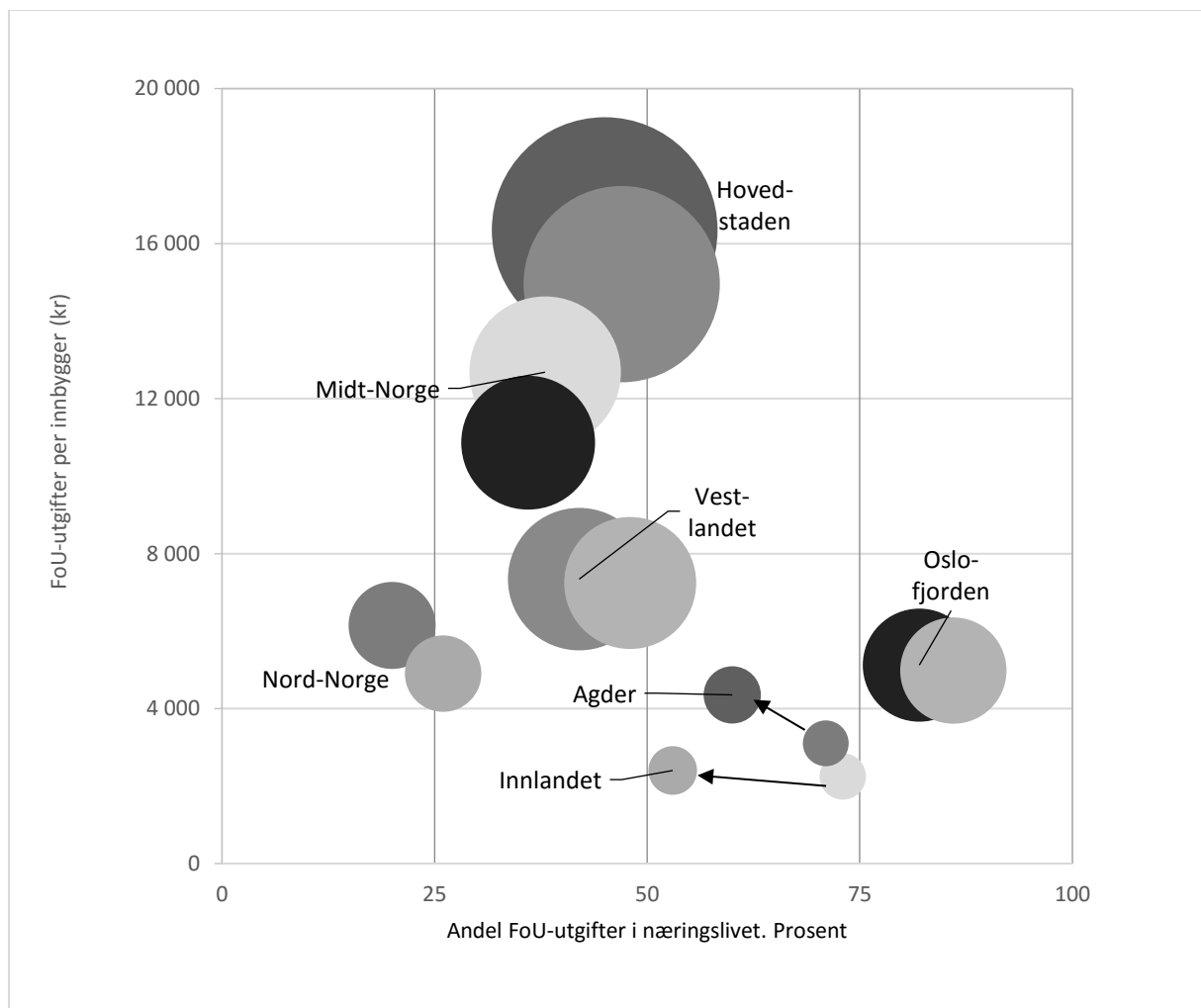
«Agder er inne i en krevende periode der viktige deler av næringslivet er rammet av stor nedgang i etterspørselen på grunn av lav oljepris, noe som også kan ha negative ringvirkninger for andre næringer og samfunnet for øvrig. I tråd med departementets tildeling av tilskudd for 2016 er det ønskelig at RFF Agder prioriterer prosjekter som bidrar til omstilling i nærings- og arbeidslivet i regionen.»

RFF Agder har i 2016 fulgt opp disse prioriteringene - spesielt gjennom bevilgninger til og utlysning av hovedprosjekter for bedrifter. Dette er det gjort nærmere rede for i kapittel 2.

1.2 Regionale utfordringer

Dette avsnittet fokuserer på utfordringer knyttet til forsknings-, utviklings- og innovasjonsaktivitet i Agderfylkene og bygger på resultatene fra Indikatorrapporten 2016.¹ Utfordringsbildet er omtrent det samme som i forrige års rapport, men det er en viss forbedring i noen av indikatorene. FoU-utgifter totalt per innbygger og FoU-utgifter som andel av fylkenes bruttoprodukt har økt noe, men ligger fremdeles godt under landsgjennomsnittet. FoU-utgifter i næringslivet viser også en liten økning. Det er med andre ord tegn som viser at regionen utvikler seg i riktig retning, noe som fremgår tydelig av figur 1.

Figur 1: FoU-utgifter per innbygger, andel FoU-utgifter i næringslivet og totale FoU-utgifter i 2013 og 2014 etter forskningsfundsregion. Faste 2010-kroner. (Gunnæs & Spilling 2016:170)

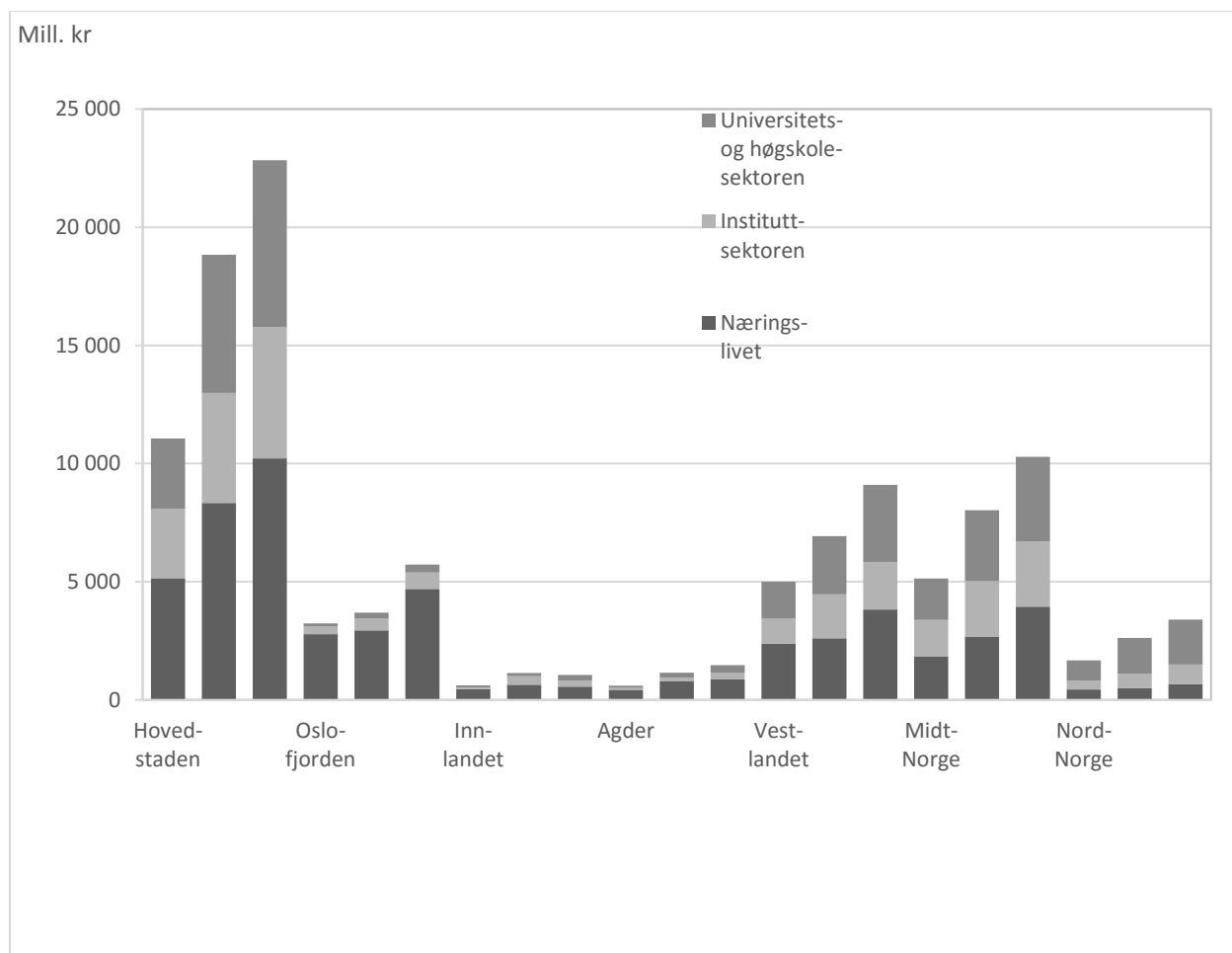

Figur 1 viser at FoU-utgiftene har økt i alle regionene, men som det fremheves i Indikatorrapporten, er veksten merkbart større i Midt-Norge, Agder og Nord-Norge enn i de andre fondsregionene. Av samme rapport fremgår det også at næringslivets andel av de

¹ Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer 2016 (NIFU og Norges forskningsråd).

samlede FoU-utgiftene i Agder har vært relativt høy i hele perioden, men at denne har gått noe ned (figur 2). Dette må ifølge Gunnes og Spilling (2016) sees i sammenheng med en styrking av FoU-aktiviteten i både universitets- og høyskolesektoren og i instituttsektoren. Dette er en utvikling som for Agders del må kunne betraktes som positiv. For både næringslivet og regionen som helhet er det viktig at regionen utvikler sterke og konkurransedyktige FoU-miljøer som kan bidra til å styrke forutsetningene for forskningsbasert innovasjon i både privat og offentlig sektor.

Figur 2: FoU-utgifter 2003, 2009 og 2014 etter region og utførende sektor (Gunnes & Spilling 2016:171)

Et sentralt mål for Agder er at regionens andel av Forskningsrådets totale bevilgning øker, og at både foretak og forskningsmiljøer kan hevde seg i konkurransen om å hente inn forskningsmidler fra EU. Selv om de fleste fylkene har hatt en vekst i midler fra Forskningsrådet, er det viktig å merke seg at også her har Agderfylkene hatt en positiv utvikling.

1.3 Strategiske prioriteringer

Bedriftsprosjekter

Styret vedtok en tematisk åpen utlysning av bedriftsprosjekter både for å stimulere til mer konkurranse og for å gi flere aktører mulighet til å søke. Dette synes å ha vært en vellykket strategi.

Kvalifiseringsstøtte

Styret vedtok å prioritere søknader med det formål å kvalifisere aktører for å søke nasjonale og internasjonale forskningsmidler, og vi ser at dette begynner å bære frukter (jfr. kapittel 1.2 om regionale utfordringer). Antall søknader og omfanget av bevilgninger til kvalifiseringsstøtte har vært lavere enn forventet i 2016, men styret mener at denne type prosjekter er viktige og vil fortsette satsingen i 2017. I denne forbindelse vil det også bli lagt vekt på informasjons- og mobiliseringsaktiviteter.

Brukermedvirkning

RFF Agder har i sine utlysninger innført en streng praksis når det gjelder brukermedvirkning. Dette gjelder spesielt regionale kvalifiseringsprosjekter, men også hovedprosjekter for bedrifter og offentlig sektor.

Det stilles krav om samarbeid mellom minst en bedrift/næringsklynge/ideell organisasjon/offentlig aktør og minst en forskningsinstitusjon. Det er krav om at både forskere og brukere av forskningen skal medvirke i prosjektet. Begge parter skal være aktivt involvert i prosjektet, og aktiviteten skal fremgå av budsjettet. Brukermedvirkning er et av vurderingskriteriene, og lav karakter (C) på dette kriteriet kan medføre at søknaden avslås selv om prosjektet ellers har god kvalitet.

RFF Agder vil med dette stimulere til forskning med brukerne og reelle samarbeidsprosjekter prioriteres. På denne måten bidrar RFF Agder også til kunnskapsdeling og interaktive læring mellom aktører der et av målene er å styrke relasjonene i det regionale innovasjonssystemet.

Kompetansemegler for offentlig sektor

En kompetansemeglers viktigste oppgave er å identifisere forskningsbehov hos en (i dette tilfellet) offentlig virksomhet, for deretter å megle inn passende forskningskompetanse til virksomheten. RFF Agder har erfart at det er utfordrende å mobilisere offentlig sektor til forskning. Ordningen ble etablert i samarbeid med KS og har en prøveperiode på to år. I løpet av våren 2017 vil RFF Agder vurdere om denne ordningen skal videreføres.

2. Aktiviteter i perioden

2.1 Styre og styrets arbeid

RFF Agder fikk nytt styre i januar 2016. Det nye styret består av følgende medlemmer:

STYREVERV	NAVN	STILLING	OPPNEVNT AV
STYRELEDER	Hilde B. Nordvik	Operational manager, Saint Gobain Ceramic Materials AS	Forskningsrådet
NESTLEDER	Camilla Dunsæd	Rådmann i Kvinesdal kommune	Vest-Agder
STYREREPRÆSENTANTER	Tellef Inge Mørland	Fylkesordfører, Aust-Agder	Aust-Agder
	Eivind Gimming Stensland	R&D director MacGregor Norway AS	Vest-Agder
	Inger Nilsen Holen	Koordinator Regionplan Agder 2020, Vest-Agder fylkeskommune	Forskningsrådet
	Dag G. Aasland	Professor Universitetet i Agder	Aust-Agder
NUMERISKE VARAREPRÆSENTANTER	Torunn Ostad	Fylkespolitiker, adjunkt Dahlske videregående skole	Aust-Agder
	Hilde Lona	Daglig leder, Nordisk informasjonskontor, Region sør	Aust-Agder
	Kamilla Sharma	Administrerende direktør, Innoventus Sør	Vest-Agder
	Jorunn Gislefoss	Fabrikkssjef, GE Health Care Lindesnes fabrikk	Vest-Agder
	Tor Borgar Hansen	Senioranalytiker, Oxford Research	Forskningsrådet
	Ståle Selmer-Olsen	S-Onergy, selvstendig næringsdrivende	Forskningsrådet
OBSERVATØR	Siren Neset	Regionansvarlig Agder, Norges forskningsråd	

Tabell 1.1: Styremedlemmer i Regionale forskningsfond Agder

Det har vært avholdt 7 styremøter, og styret har behandlet 57 saker. I juni 2016 ble handlingsplan for perioden 2016-2019 vedtatt. Handlingsplanen er rullerende og vil bli revidert hvert år i henhold til nasjonale og regionale føringer.

Styreleder har deltatt på felles styreledersamlinger for regionale forskningsfond.

Sekretariatet har bestått av sekretariatsleder Tone Haraldsen (100 % stilling) og rådgiver Anette Vesterskov Pedersen i Vest-Agder fylkeskommune (inntil 20 % stilling).

Sekretariatsleders lønn dekkes gjennom administrasjonskostnader for fondet. Aust-Agder fylkeskommune bidrar med «infrastruktur» (kontorplass, regnskapstjenester, med mer). Vest-Agder fylkeskommune bidrar med en 20 % stilling inn i sekretariatet.

Sekretariatet har vært representert på alle læringsarenaer arrangert av Forskningsrådet. I tillegg har sekretariatsleder deltatt på alle sekretariatsledermøter og årskonferansen for RFF.

2.2 Informasjonsaktiviteter/profilering

RFF Agder arbeider tett sammen med Forskningsrådets regionale representant når det gjelder å informere om og profilere fondets aktiviteter. Utover løpende aktiviteter knyttet til veiledning av enkeltsøkere, prosjektverksted, mv., var fondet representert på følgende arenaer i 2015:

- 17.02.2016 Hva kjennetegner kompetanseprosjekter og innovasjonsprosjekter i Forskningsrådet?
- 22.04. Dialogmøte mellom UiA, AAFK, VAF og NHO
- 27.04.2016 Dialogmøte om samarbeid mellom Sørlandets kompetansefond og RFF Agder
- 29.04.2016 Dialogmøte med Havforskningsinstituttet Flødevigen
- 12.05.2016 Skattefunndag, Sørlandet Kunnskapshavn
- 27.05.2016 Dialogmøte med Arendal kommune
- 07.06.2016 Presentasjon av RFF for fylkesutvalget i Vest-Agder
- 09-10-06 2016 Arendalskonferansen
- 28.06.2016 Møte om Energi og miljø, Universitetet i Agder
- Uke 33 Arendals uka – diverse arrangementer
- 01.09.2016 Den Store Penedagen
- 16.09.2016 Dialogmøte med økonomiforum Universitetet i Agder
- 16.09.2016 Dialogmøte om avanserte produksjonsprosesser Sørlandets kunnskapspark
- 19.09.2016 Presentasjon på virkemiddeldag, Lindesnesregionens næringshage
- 21.09.2016 Dialogmøte om Blå vekst Havforskningsinstituttet Flødevigen
- 23.09.2016 Dialogmøte med Innoventus Sør
- 19.10.2016 Dialogmøte med forskningsadministrasjonen ved Universitetet i Agder
- 24.10.2016 Workshop Universitetet i Agder om regional utvikling og smart spesialisering
- 27.-28-10 Growth Summit, Universitetet i Bergen
- 03.11.2016 Presentasjon for rådmannsgruppen i Agder
- 09.11.2016 Dialogmøte med Sørlandets Europakontor
- 15.11.2016 Presentasjon på konferanse om kulturelle næringer i Ålesund
- 16-17.11.2016 Avslutningskonferanse for VRI, med plenumspresentasjon
- 25.11.2016 Presentasjon for og dialogmøte med Sinpro, Mandal
- 08.12.2016 Presentasjon for Knutepunkt Sørlandet

Nyheter fra fondet, generell informasjon og alle styreprotokoller offentliggjøres på nettsidene til fondet.

2.3 Tiltak for å nå spesielle målgrupper

- Den Store Penedagen er rettet mot aktører som ikke har eller har begrenset erfaring med virkemiddelapparatet.
- Kompetansemeglingsprosjektet i samarbeid med KS er spesielt rettet mot å mobilisere kommunene til å ta i bruk forskningsbasert innovasjon i sine utviklings- og endringsprosesser.

2.4 Utlysninger og respons på dem

Regionale bedriftsprosjekter

- 1 utlysning (12.10.2016)
- Samlet ramme for utlysningen 10 000 000 kroner
- 10 søknader (totalt)
- Omsøkt beløp 24 570 000 (totalt)
- Vedtak om bevilgning fattes på styremøte 18. januar 2017. Prosjektene rapporteres i årsrapport for 2017, dvs. det året de bevilges og regnskapsføres.
- Bevilget 15 590 000 kroner i 2016 (utlyst 2015), tildelingsrammen ble økt som følge av ekstrabevilgning fra Kunnskapsdepartementet

Kvalifiseringsstøtte

- Løpende utlysning av kvalifiseringsstøtte
- Samlet ramme for utlysning 6 000 000 kroner
- 34 søknader (totalt), noe som er en nedgang på 6 søknader sammenlignet med 2015
- Omsøkt beløp 7 100 000 kroner (totalt), noe som er en nedgang på 1 125 000 kroner sammenlignet med 2015
- Bevilget 3 200 000 kroner i 2016, noe som er en nedgang på 300 000 kroner sammenlignet med 2015
- 45 % av søkerne har fått innvilget forprosjekt, noe som er en nedgang på 14 prosentpoeng sammenlignet med 2015.

Oppsummert oversikt over tildelinger i 2016

Totalt sett ble det bevilget 3,2 millioner kroner til kvalifiseringsprosjekter og 15,6 millioner kroner til hovedprosjekter for bedrifter, dvs. 18,8 millioner kroner totalt. Dette er 2,8 millioner kroner lavere enn budsjettet. Avviket har først og fremst sammenheng med lavere søknad til kvalifiseringsstøtte enn forventet. I tillegg trakk en av søkerne som hadde fått innvilget bevilgning til hovedprosjekt søknaden før oppstart av prosjekt grunnet interne omprioriteringer i bedriften.

Nedgangen når det gjelder kvalifiseringsstøtte kan skyldes for dårlig informasjon om ordningen grunnet at sekretariatsleder hadde begrenset kapasitet til formidlingstiltak i 2016. Fordelingen av midler mellom hovedprosjekter og kvalifiseringsstøtte, samt innretningen på utlysningene av kvalifiseringsstøtte vil bli evaluert og drøftet i RFF Agders styre.

Det ble bevilget 414 000 til kompetansemegling som regnskapsførers som et eget prosjekt. Prosjektet videreføres i 2017 da det vil bli evaluert.

3. Økonomi

3.1 Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet

RFF Agders ordinære tildeling utgjorde 14 525 000 for 2016.

I tillegg mottok RFF Agder 6 900 000 kroner i ekstrabevilgning og fikk overført 2 563 000 kroner som følge av avviklingen av 15% potten.

Samlet utgjorde bevilgningene fra Kunnskapsdepartementet 23 988 000 kroner.

3.2 Administrasjonskostnader

RFF Agder brukte 1 488 269 kroner i administrasjonskostnader i 2016, noe som er marginalt lavere enn budsjettert.

Av dette utgjorde styrekostnadene 326 594 kroner.

Samlede administrasjonskostnader utgjorde 6,2 % av Kunnskapsdepartementets totale bevilgning for 2016 og 10,2 % av den ordinære bevilgningen.

Det gjøres oppmerksom på at lønnskostnader og styrehonorar til sammen utgjør 1 246 000 kroner, dvs. 8,5 % av den ordinære bevilgningen. Driftskostnadene utover lønn er således holdt på et absolutt minimum.

3.3 Resultatregnskap og balanse

Resultat og balanse for RFF Agder vises nedenfor. Når tilsagn er vedtatt, blir totalbeløpet per prosjekt avsatt i bundne fond. Utbetalinger skjer i henhold til kontrakt. Vi har på denne måten til enhver tid oversikt over disponerte og udisponerte midler.

Udisponert ramme for 2016 vil bli overført til og benyttet til utlysninger i 2017. Fondet planlegger to utlysninger av hovedprosjekter. Den første har søknadsfrist 15. februar og er spesielt rettet mot bedrifter som har fått avslag på søknad om hovedprosjekt i RFF Agder eller programmer i Forskningsrådet, men er åpen for alle bedrifter innen målgruppen. Den andre har søknadsfrist 11. oktober.

RFF AGDER RESULTATREGNSKAP 2016

	2016	2015	2014
<i>INNTEKTER</i>			
BEVILGNING FRA KD	14 525 000	14 109 000	13 685 000
BEVILGNING FRA KD, EKSTRA	6 900 000		
RENTEINNTEKTER	1 120 919	1 340 101	1 663 103
15%-POTTEN	2 563 000	11 385 000	3 750 000
SUM INNTEKTER	25 108 919	26 834 101	19 098 103
<i>KOSTNADER</i>			
SEKRETARIATSKOSTNADER	1 161 675	996 232	1 107 707
STYREKOSTNADER	326 594	256 324	215 649
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER	1 488 269	1 252 556	1 323 356
<i>BEVILGNINGER</i>			
PROSJEKTER BEVILGET	18 790 000	3 500 000	19 639 000
KOMPETANSMEGLING	353 000	650 000	
15% POTT BEVILGET	0	8 000 000	3 750 000
SUM BEVILGNINGER	19 143 000	12 150 000	23 389 000
<i>RESULTAT</i>			
UDISPONERTE MIDLER	10 413 000	9 959 000	-540 897

RFF AGDER BALANSE 2016

	2016	2015	2014
<i>EIENDELER</i>			
BANKINNSKUDD	49 252 150	48 653 850	55 797 064
SUM EGENKAPITAL	49 252 150	48 653 850	55 797 064
<i>EGENKAPITAL</i>			
BUNDNE FOND	38 839 509	38 752 366	52 182 084
IKKE DISPONERTE MIDLER	10 412 641	6 516 484	3 614 980
SUM EGENKAPITAL	49 252 150	48 653 850	55 797 064

3.4 Søknader og tildelinger i 2016

Nedenfor følger en oversikt over søknader og tildelinger i 2016. De første tre tabellene gir en oversikt over mottatte søknader om kvalifiseringsstøtte som er blitt avvist på formelt grunnlag (tabell 3.1), avslått (tabell 3.2) og bevilget (tabell 3.3). De tre neste tabellene gir en oversikt over mottatte søknader om hovedprosjekter for bedrifter (søknadsfrist oktober 2015, besluttet og bevilget februar 2016) som er blitt avslått (tabell 3.3) og bevilget (tabell 3.4).

Prosjekttittel	Prosjekteier	Søkt beløp
Termoelektriske materialer for gjenvinning av eksosvarme fra skipsmotorer	TEGma AS	200 000
Age and growth determination of juvenile corkwing wrasse from different origins	UNIVERSITETET I AGDER	200 000
Hva mener bedriftsledere må gjøres for å skape vekst i næringslivet på Sørlandet?	StepChange AS	200 000
Age and growth determination of juvenile corkwing wrasse from different origins	UNIVERSITETET I AGDER	200 000
Fullføring av genomet til Grønngylt	UNIVERISTETET I AGDER	200 000
Age and growth determination of juvenile corkwing wrasse from different origins	UNIVERISTETET I AGDER	200 000
Forbedring av genomet til Grønngylt	UNIVERISTETET I AGDER	200 000
Tilstandsovervåking av elve- og havbunner ved bruk av avansert sensorteknologi	NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING REGION SØR	200 000
Helse, livskvalitet og levekår blant personer som mottar kommunale tjenester innen psykisk helse- og rus-sektoren	UNIVERISTETET I AGDER	200 000
Helse, levekår og levevaner blant unge utenfor arbeid og skole	UNIVERSITETET I AGDER	200 000
SUM AVVISTE SØKNADER		2 000 000

Tabell 3.1: Avviste søknader om kvalifiseringsstøtte i 2016 i 1 000 kroner.

Alle som får sin søknad avvist for tilbud om veiledning for å rette opp formelle feil og/eller revidere søknaden slik at den oppfyller formell krav i utlysningen.

PROSJEKTTITTEL	PROSJEKTANSVARLIG	BELØP
Utredning av omfang og metoder for online kjemisk analyse av prosessgass	TEKNOVA AS	200 000
Virksomme alternativer til tradisjonelle lekser?	Grimstad kommune	200 000
Kvalitetssikring og evaluering av målrettet oppfølging av barn 0-6 år for å sikre god fysisk og psykisk helse.	UNIVERSITETET I AGDER	200 000
Reduced energy use and increased waste heat utilization for data centers	Envirotech Solutions	200 000
Økonomisk sjokk og omstilling i oljeserviceindustrien	AGDERFORSKNING AS	200 000
Kunnskapsbasis for forståelse av konsekvenser ved utbygging av kraftkabler mellom Norge og Tyskland og Norge og UK	Agder Energi AS	500 000
High Penetration Time-Of-Flight digital laser distance measurements and imaging of hot targets in visually degraded environments	TEKNOVA AS	200 000
Drop-outs og informasjonsbehov	UNIVERISTETET I AGDER	200 000
SUM AVSLÅTTE SØKNADER		1 900 000

Tabell 3.2: Avslåtte søknader om kvalifiseringsstøtte 2016 i 1 000 kroner.

Alle som får sin søknad avslått får tilbakemelding om punkter som bør forbedres og tilbud om veiledning for å forbedre søknaden.

Prosjekttittel	Prosjekteier	beløp
Bruk av gården i et integreringsperspektiv	Agderforskning AS	200 000
Matematisk modellering av ekstruderprosess og innretning mot «Industrie 4.0»	MANDALS AS	200 000
Samhandling mot barnefattigdom -Bedre og mer effektive målrettede tjenester for levekårsutsatte familier	Åmli kommune	200 000
Helse, livskvalitet og levekår blant personer som mottar kommunale tjenester innen psykisk helse- og rus-sektoren	UNIVERSITETET I AGDER	200 000
OPPLEV HAV - Norges øye inn i kystøkosystemet	Lindesnes Havhotell	200 000
RoboMach	BENTELER AUTOMOTIVE FARSUND AS	200 000
Virtuell prototyping og design av autonome laste- og lossesystemer	MACGREGOR NORWAY AS	200 000
"Tett på" -forskning for og om Jegersberg gård	UNIVERSITETET I AGDER	200 000
Vedlikehold og design av kraner basert på driftsdata	TEKNOVA	200 000
Wind Farm Optimizer	MARKEDSLABBEN AS	200 000
Smart micro-nanosensor array system for large-scale cancer screening and prevention	TEKNOVA AS	200 000
Additive manufacturing of components from Si-based powder compositions	ELKEM AS	200 000
Sensorer til å måle data for videre automatisering av nikkel- og kobberutfellingen	TEKNOVA AS	200 000
Exploring integration as emplaced practice	Agderforskning AS	200 000
Økt produktivitet med ny og fremtidsrettet teknologi - kontinuerlig krystallisering	GE Healthcare AS, Lindesnes Fabrikker	200 000
Et hav av energi	GCE NODE	200 000
SUM BEVILGEDE SØKNADER		3 200 000

Tabell 3.3: Bevilgede søknader om kvalifiseringsstøtte 2016 i 1000 kroner

PROSJEKTTITTEL	PROSJEKTEIER	BELØP
Stressbalanse	REDUSER STRESS AS	1 500 000
ClusterCore - verktøy for klyngeledelse	EYDE-NETTVERKET	1 500 000
Safety Enabling Automated Personnel Tracking System	NATIONAL OILWELL VARCO NORWAY AS	2 205 000
Produksjon av verdifullt nikkel råjern fra farlig avfall	Scanwatt AS	3 000 000
Produksjon av rent sjøvann til landbasert akvakultur på Agder	FJORD SERVICE FLEKKEFJORD AS	1 825 000
SUM AVSLÅTTE SØKNADER		10 030 000

Tabell 3.4: Avslåtte søknader om hovedprosjekter bedrifter (søkt 2015, bevilgningsår 2016)

PROSJEKTTITTEL	PROSJEKTEIER	BELØP
High purity silicon carbide powder for semiconductor applications	SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS	2 840 000
Continuous online fiber rope condition monitoring for safe heave compensated lifting of heavy offshore loads	NATIONAL OILWELL VARCO NORWAY AS	2 000 000
Elektrisk vinsj med ultrakompakt drivlinje for krevende dynamikk	FLEKKEFJORD ELEKTRO AS	3 000 000
The American Lista. Culture- and art-based attraction development and American-Norwegian travel route products.	FARSUND 365 AS	3 000 000
Utvikling av neste generasjon Surface Effect Ship (SES) for offshore operasjoner	ESNA AS	3 000 000
Ny type trål for pelagisk fiske	CDYNAMICS AS	1 750 000
SUM BEVILGEDE SØKNADER		15 590 000

Tabell 3.5: Bevilgede søknader om hovedprosjekter bedrifter (søkt 2015, bevilgningsår 2016)

3.5 Tildelingsprofil i perioden 2010-2016

Nedenfor gis en oversikt over RFF Agders tildelingsprofil, dvs. bevilgninger fordelt på søknadstyper og målgrupper i perioden 2010-2016. Av oversikten fremgår at fordelingen mellom bevilgninger til kvalifiseringsprosjekter, institusjonsprosjekter og bedriftsprosjekter er ganske jevn. Offentlige prosjekter har en noe lavere bevilgningsprosent, noe som har sammenheng med at det bare er foretatt én utlysning. Forskerprosjekter ligger betydelig under de andre prosjektypene. Dette er et bevisst valg fra RFF Agder styre som har prioritert å fokusere på utlysning av prosjekter der det er krav om samarbeid mellom forskningsinstitusjoner og bedrift/offentlig virksomhet. Unntaket er institusjonsprosjekter der RFF Agder har bidratt til oppbygging av sterke FoU-miljøer som f.eks. mekatronikkmiljøet og e-helse ved Universitetet i Agder.

Søknadstype/ bevilgningsår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SUM	%
Regionale kvalifiseringsprosjekter	2 338	800	8 158	4 280	3 889	3 500	3 200	26 165	23
Regionale institusjonsprosjekter	8 000		10 087	15 000				33 087	29
Regional bedriftsprosjekter		8 952	1 209	6 819			15 590	32 570	29
Regionale offentlige prosjekter				6 000	12 750			18 750	17
Regional forskerprosjekter					3 000			3 000	3
SUM	10 338	9 752	19 454	32 099	19 639	3 500	18 790	113 572	100

Tabell 3.6: Tildelinger fordelt på søknadstyper og år i 1 000 kroner

Av tabellen under fremgår det at 44% av bevilgningene har gått til FoU-institusjoner, 38% til næringslivet og 18% til offentlig sektor. I denne tabellen er bevilgningene fordelt etter virksomhet som er prosjekteier. At FoU-institusjonene kommer best ut her har sammenheng med at de også er prosjekteiere i kvalifiseringsprosjekter der bedrifter/offentlige virksomheter er partnere.

Målgruppe/ bevilgningsår	2010	2011	2012	2 013	2 014	2 015	2 016	SUM	%
Næringsliv	400	9 152	4 467	8 914	1 864	1 500	16 990	43 287	38
FoU-institusjoner	9 776	600	14 187	17 185	4 325	2 000	1 400	49 473	44
Offentlig sektor	162	-	800	6 000	13 450	-	400	20 812	18
SUM	10 338	9 752	19 454	32 099	19 639	3 500	18 790	113 572	100

Tabell 3.7: Fordeling av midler på målgruppe og år i 1000 kroner

4. Resultatrapportering

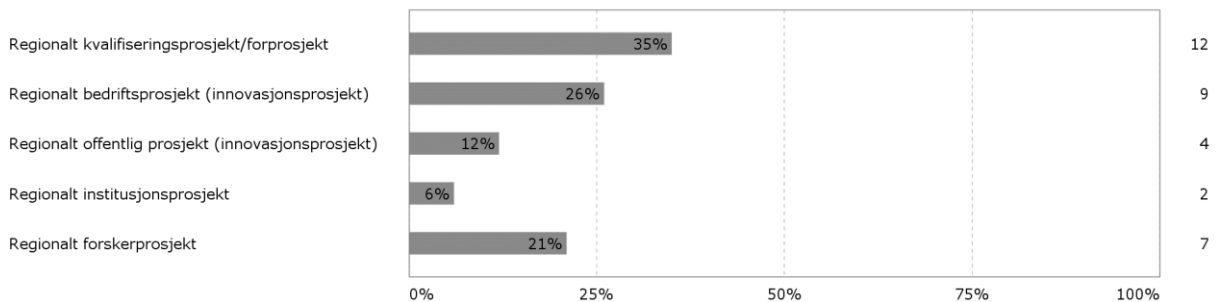
I henhold til KDs retningslinjer rapporterer RFF Agder på et felles sett av parametere for alle fondsregioner. Datasettene for 34 prosjekter var innrapportert ved fristens utløp.

4.1 Prosjekt- og rapporttyper

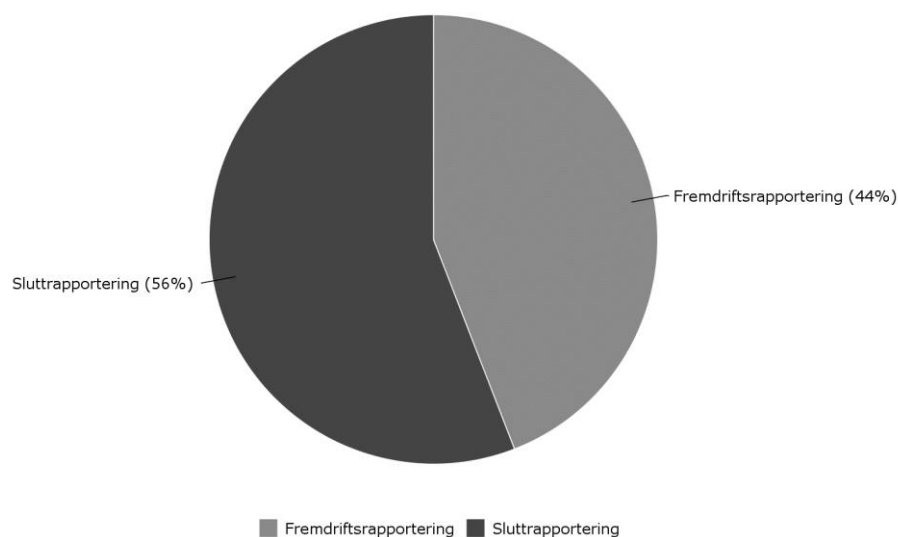
Resultater i forhold til resultatindikatorerne som beskrives i neste kapittel, må tolkes i lys av hvilke type prosjekter som rapporteres. Det er for eksempel rimelig å forvente at resultat når det gjelder formidling, publisering og innovasjon vil være vesentlig lavere for forprosjekter enn for hovedprosjekter.

Det er også rimelig å forvente at en populasjon der hovedtyngden består av bedriftsprosjekter (og muligens også offentlige prosjekter) vil skåre høyere på innovasjon enn en populasjon der hovedtyngden består av forskerprosjekter.

Figur 4.1: Rapporter fordelt på prosjektyper

Figur 4.2: Rapporter fordelt på rapporteringstype

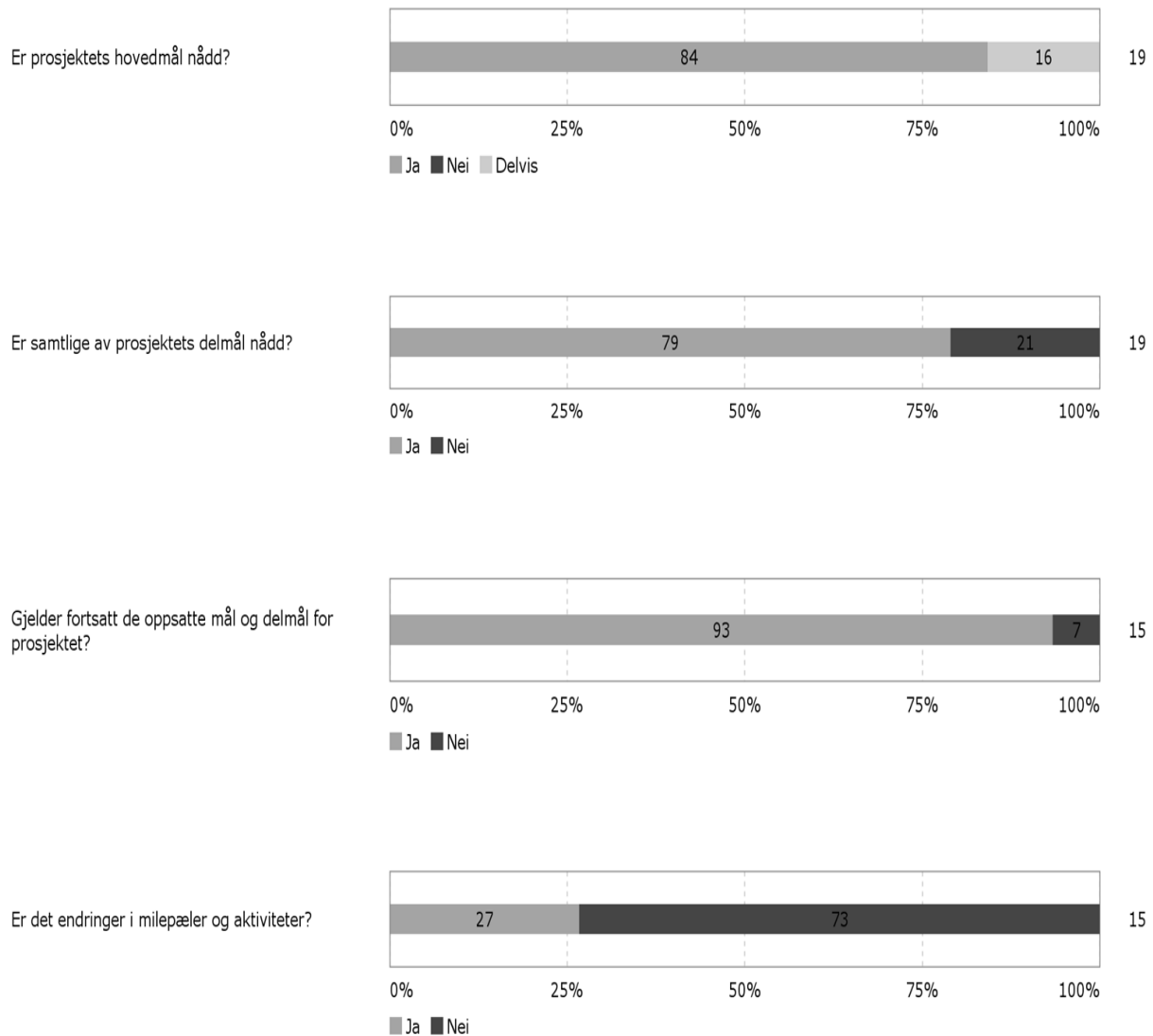

4.2 Resultatindikatorer

Måloppnåelse

Alle prosjektene blir spurt om hovedmål og delmål med prosjektet er oppnådd, samt andre endringer i prosjektet knyttet til prosjektplan og økonomi.

Figur 4.3: Måloppnåelse i prosjektene

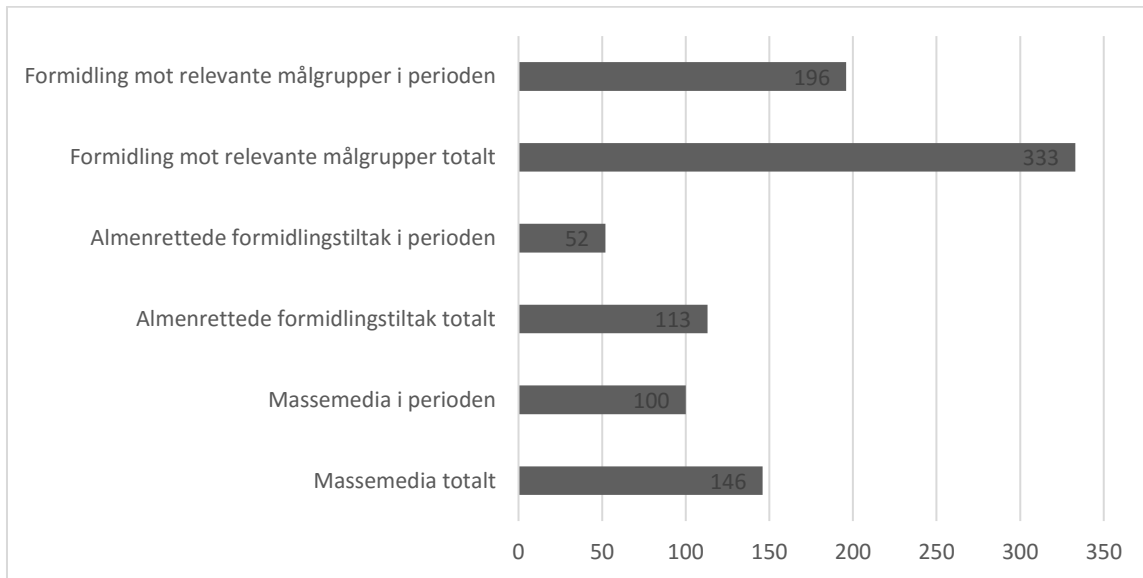

Figur 3 viser at måloppnåelsen er relativt god. Det er viktig å huske på at et prosjekt ofte vil endre seg over tid. RFF Agder vil avholde møte/workshop med alle hovedprosjektene en gang i året. Erfaringer fra andre fondsregioner tilsier at dette kan være viktig for å opprettholde progresjon og bidra til måloppnåelse. I tillegg kan dette fungere som en arena der prosjektene lærer av hverandre og hvor de kan utvikle sine nettverk.

Formidling og publisering

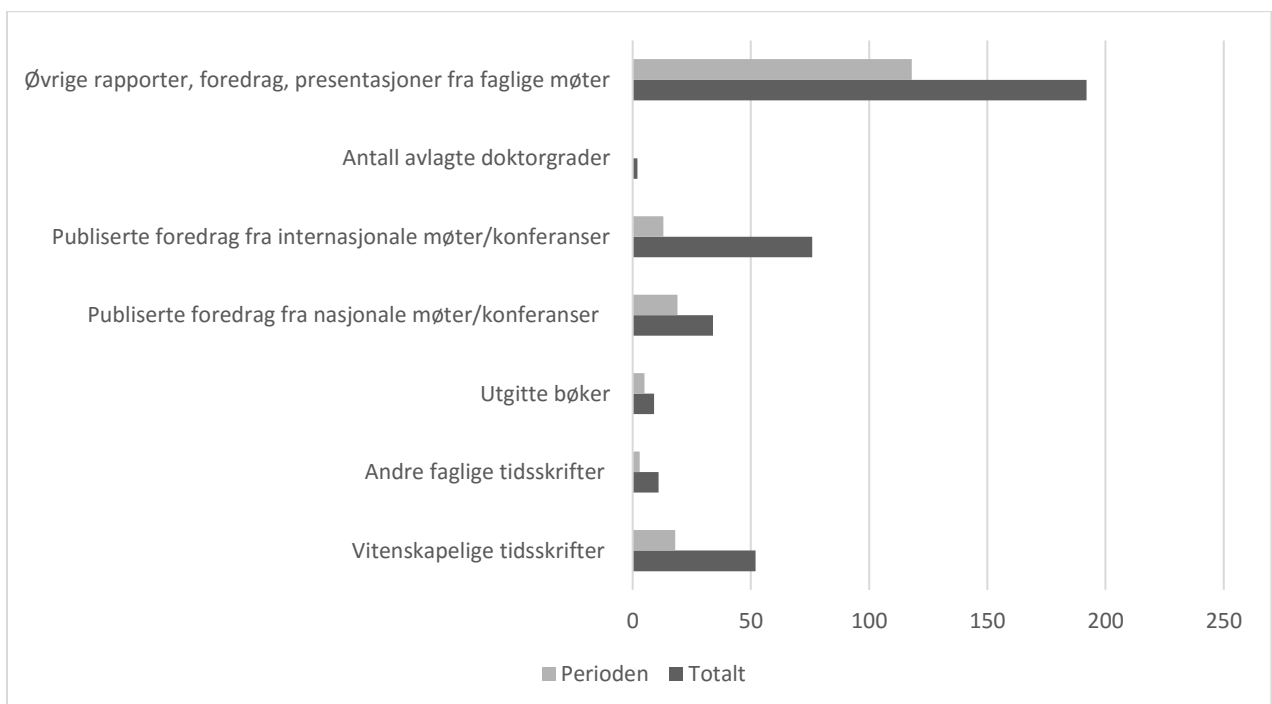
I dette kapitlet gjøres det rede for hvilke resultater prosjektene rapporterer i når det gjelder til formidling, publisering, innovasjon og samarbeid.

Figur 4.4: Formidling i rapporteringsperioden og totalt (absolutte tall)

Figur 4.4 viser at prosjektene har en relativt omfattende formidlingsvirksomhet. Det er viktig å understreke at det her er snakk om 34 prosjekter, og at 12 av dem er forprosjekter. En nærmere vurdering av resultatene forutsetter imidlertid at de sammenlignes over tid og med andre fondsregioner.

Figur 4.5: Publisering i rapporteringsperioden og totalt (absolutte tall)

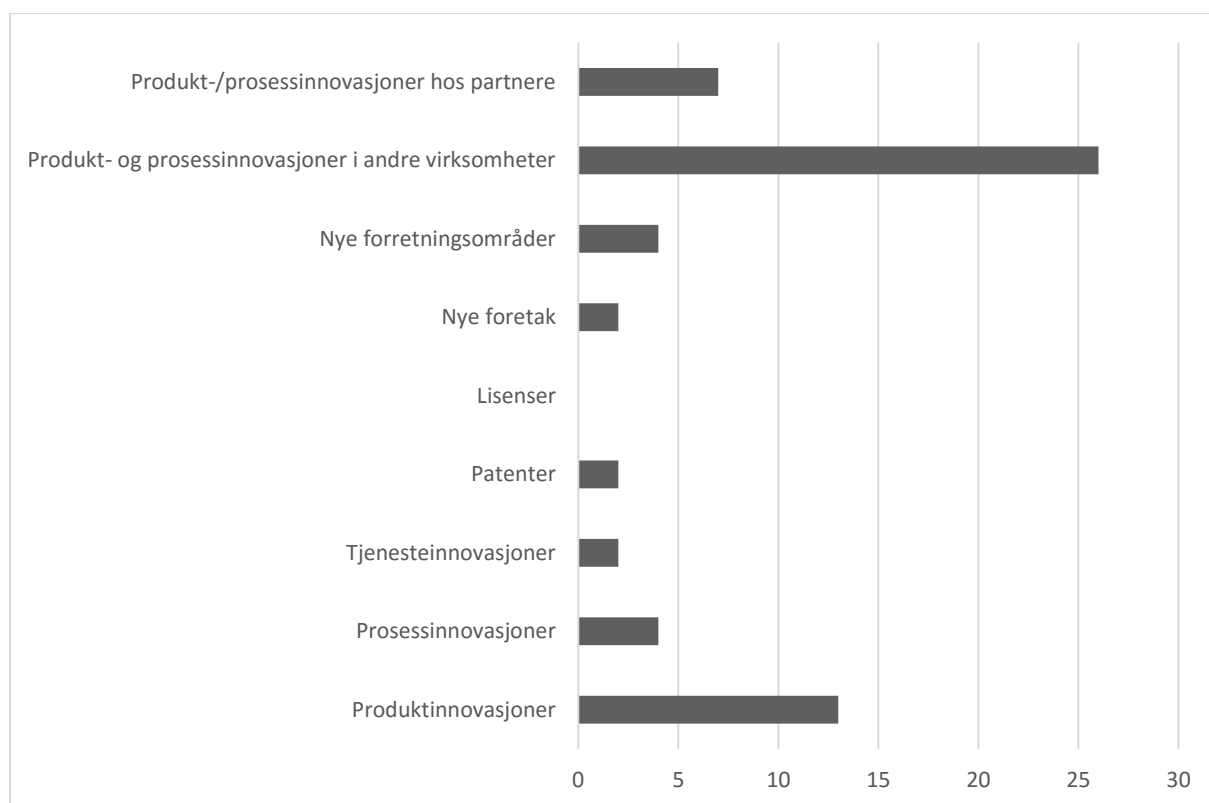

Av figur 5 fremgår det at prosjektene publiserer relativt mye. Av totalt 176 ulike typer publikasjoner er det imidlertid kun 18 som er publisert i vitenskapelige tidsskrifter. Kategorien med størst antall publikasjoner er øvrige rapporter, foredrag og presentasjoner fra faglige møter. Uansett kanal, bidrar både formidlings- og publiseringsaktiviteter i prosjektene spredning av kunnskap som kan danne grunnlag for læring på tvers av aktører og sektorer.

Innovasjoner

Et sentralt mål for RFF Agder er å bidra til forskningsbasert innovasjon i bedrifter og offentlige virksomheter.

Figur 4.6: Innovasjoner hos partnere, andre virksomheter og internt i rapporteringsperioden (absolutte tall)

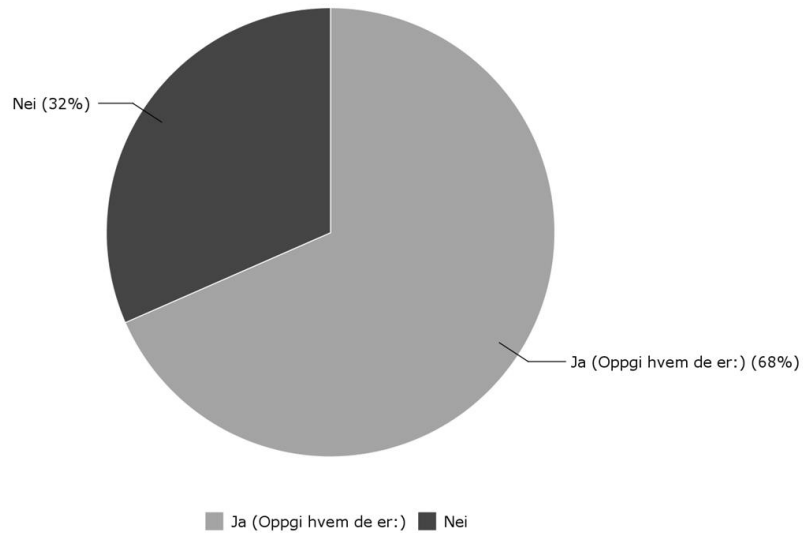

Dersom patenter og nye foretak holdes utenfor, har prosjektene innrapportert 56 ulike typer innovasjoner i perioden. Av disse er 26 gjennomført i andre virksomheter og 7 hos partnere i prosjektet. Med tanke på at det kun er 34 prosjekter som har rapporter og at 12 av dem er kvalifiseringsprosjekter er dette høye tall. Det er imidlertid ikke overraskende siden Agderregionen også ligger høyt på den nasjonale innovasjonsundersøkelsen som gjennomføres av SSB. Det vil imidlertid være interessant å gå dypere inn i datamaterialet og analysere resultatene grundigere. Dette er noe RFF Agder vil se på fremover.

Samarbeid

Et sentralt mål er også å stimulere tettere samarbeid mellom FoU-institusjoner og styrke koblinger til næringsliv og offentlig sektor i egen region.

Figur 7: Nye samarbeidspartnere som følge av prosjektet

To tredjedeler av de prosjektansvarlige rapporterer at prosjektet har gitt dem nye samarbeidspartnere. Dette er en positiv effekt som kan bidra til interaktiv læring og styrking av det regionale innovasjonssystemet i Agder. Jo flere som samarbeider og lærer av hverandre, desto større sannsynlighet er det for at nye, gode ideer oppstår. Et annet element er at analyser av Agders innovasjonssystem(er) tyder på at linken mellom forsknings- og erfaringsbasert kunnskap bør styrkes. Dette er en av grunnene til at RFF Agder som nevnt ovenfor, har en relativt streng praksis når det gjelder samarbeid. Gjennom erfaring i prosjektene kan dette ha bidratt til at enkelte aktørers holdninger til samarbeid har endret seg i positiv retning.

5. Oppnår vi målene?

I følge Kunnskapsdepartementets retningslinjer skal regionale forskningsfond

- Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling.
- Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene.
- Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.
- Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i relasjon til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter.
- Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter.

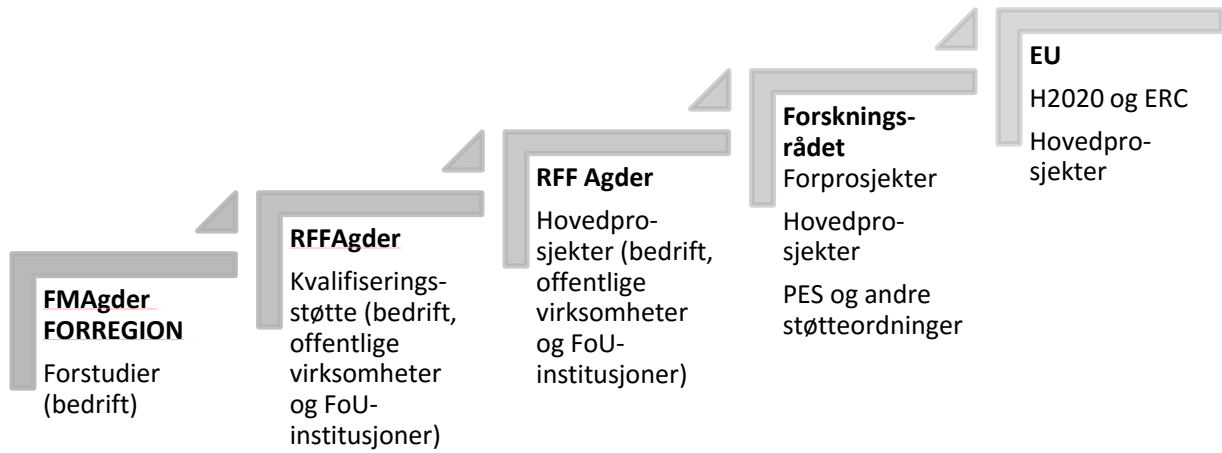
Som nevnt i kapittel 1, fremheves også disse punktene i Agders FoUol-strategi og bestillingsbrevet fra fylkekestingene i Aust-Agder og Vest-Agder.

Med basis i resultatene som er rapportert i kapittel 4 mener RFF Agders styre at fondet gjennom sin mobiliseringsaktivitet og tildelinger bidrar til at både bedrifter og offentlige virksomheter øker sin innovasjonsevne, konkurransekraft og verdiskaping ved å ta i bruk forskningsbasert innovasjon i sine endrings-, omstillings- og utviklingsprosesser. Kravet om samarbeid mellom FoU-institusjoner og bedrifter/offentlige virksomheter har også bidratt til å stimulere samarbeid mellom disse aktørene og styrket kontaktflaten mellom FoU-institusjonene og bedrifter/offentlige virksomheter. Dette bidrar til å styrke relasjonene i det regionale innovasjonssystemet. Bedriftene i Agder benytter seg også i økende grad av nasjonale ordninger som skattefunn og relevante programmer i Forskningsrådet (Indikatorrapporten 2016). Utviklingen går med andre ord i riktig retning.

Som følge av ekstrabevilgningen fra Kunnskapsdepartementet kunne RFF Agder øke rammen med nærmere 6 millioner kroner, noe som gjorde styret kunne bevilge midler til flere bedrifter enn det som ellers hadde vært mulig. Alle prosjektene som fikk støtte (tabell 3.5) vil etter fondsstyrets oppfatning kunne bidra omstilling av næringslivet i regionen. Dette er en satsing som RFF Agder også vil fortsette i 2017.

Sammen med de andre virkemiddelaktørene i regionen har RFF Agder arbeidet for å tydeliggjøre overfor søkere hvor i «verdikjeden» fondet kan bidra for a) å fylle behov som ikke dekkes av andre aktører og b) å styrke bedrifters, offentlige virksomheters og FoU-institusjoners muligheter til å nå opp i konkurransen om nasjonale og internasjonale midler. Fondsstyret ser det som viktig at RFF Agder går inn på områder der det ikke finnes andre ordninger og vil i 2017 fortsette arbeidet med å tydeliggjøre RFF Agders rolle og funksjon i virkemiddelapparatet (jfr. fig. 5).

Figur 5.1: Virkemidler for forskningsbasert innovasjon

Det er særlig viktig å tydeliggjøre forskjellene mellom virkemidlene i prosjektet Forskningsmobilisering Agder (Forskningsrådets program FORREGION), RFF Agders kvalifiseringsstøtte og forprosjekter i ulike programmer i Forskningsrådet. I tillegg vil RFF Agders styre fokusere på hvordan fondet kan komplettere virkemidlene i det planlagte forskningsrådsprogrammet FORKommune.